

OPINA

nățională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național
editată de „FUNDATIA ROMÂNIA DE MÂINE”

AUTONOMIA UNIVERSITARĂ ȘI FUNCȚIILE SOCIALE ALE UNIVERSITĂȚII

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

Este căt se poate de evident că spațiul universitar reprezintă o realitate complexă a prezentului și viitorului social, universitatea constituind de-a lungul timpului o instituție importantă pentru societate, locul de formare a specialiștilor cu înaltă pregătire în toate domeniile, „izvorul” elitelor oricărei națiuni. Dinamica proceselor sociale dintr-o țară sau alta nu poate fi imaginată în afara evoluției și perfecționării învățământului superior, factor determinant a ceea ce sociologul francez Pierre Bourdieu descria ca fi reproducția capitalului cultural al unei societăți, capital astfel în interacțiune cu toate sferele vieții sociale: economie, politică, educație, valori spirituale, comportamente civice, individuale și collective etc.

Prestigioși oameni de știință, analiști și promotori ai sistemului educațional, au relevat în diverse moduri, dar de fiecare dată cu argumente convingătoare, că universitatea a avut mereu funcții creative productive și reproductive în ceea ce privește cultura națională. O asemenea instituție relativ autonomă influențează activ socialul, aflându-se în același timp sub înrăurirea directă sau indirectă a societății.

În această ordine de idei, trebuie subliniat că peste tot în lume se afirmă puternic, nu doar ca un deziderat, ci sub forma acțiunii directe, instituționalizate, preocuparea constantă de a șeza învățământul printre prioritățile naționale majore.

În România, o asemenea orientare a fost împedite consecnătă în Legea învățământului, în măsurile

succesive de reformă care însotesc tranzitia. Se poate, astfel, spune că, în coordonatele sale generale, învățământul superior românesc îi sunt proprii obiective strategice precum orientarea spre performanță în ce privește predarea, cercetarea științifică și educația, diversificarea programelor universitare în vederea satisfacerii cerințelor pregătirii profesionale optime, promovarea științei și culturii în spiritul valorilor democrației, libertății academice și deschiderii spre integrare în comunitatea internațională, în spiritul respectului și afirmării identității naționale. Nu în ultimul rând, un obiectiv al reformei îl constituie îmbunătățirea managementului și administrației resurselor, totul urmărind realizarea dezideratului: creșterea calității și eficienței procesului formativ-educativ.

(Continuare în pag. 6)

**În numerele următoare
ale „OPINIEI NAȚIONALE”:**

**Certitudini
și aspirații
spre o nouă
dezvoltare
calitativă,
la „Spiru Haret”**

**O amplă anchetă
organizată de revistă
în rândurile cadrelor
didactice.**

Dezvoltarea rurală la confluența dintre milenii

Acad. David DAVIDESCU,
Prof.dr. Velicica DAVIDESCU,
membru titular ASAS

Conceptul de spațiu rural și de dezvoltare rurală. Carta europeană a spațiului rural, elaborată de Comisia de agricultură a Consiliului European, definește spațiul rural astfel: spațiul rural cuprinde zonele de coastă și interioare, cu satele și orașele mici, în care, ceea mai mare parte este afectată agriculturii și silviculturii, zonelor amenajate pentru petrecerea timpului liber, rezervațiilor naturale, activităților economice și artizanale, activităților industriale, serviciilor, activităților culturale sășești, altele folosite a terenurilor cu excepția celor de locuit.

Spațiu rural, deși are drept componentă principală agricultura, este de fapt o entitate de producție, socială, economică, culturală cu caracteristici proprii. Odată cu dezvoltarea societății post-industrială, spațiul rural capătă noi valențe care necesită o revitalizare prin măsuri de natură social-politică, administrative, economice, culturale și infrastructură. Dezvoltarea rurală trebuie să aibă în vedere funcțiile de bază ale acestora care sunt: funcția economică, funcția socială, funcția culturală, funcția protejării mediului înconjurător.

Funcția economică constituie elementul de bază și are drept componentă principală agricultura, dar și alte ramuri ca silvicultura, industria ușoară, artizanat și meșteșugurile specifice. Printre componentele funcției economice se mai numără și alte activități, precum: producerea de materii prime destinate industriei, asigurarea cerințelor de produse consumabile pentru întreprinderile agricole mici și mijlocii, industriale și de artizanat, comerciale și de prestări

servicii; asigurarea unor baze de recreație și turism.

Structura economică diversificată asigură posibilități de plasare a forței de muncă și stabilitatea populației, menținerea tineretului în sfera activităților din spațiu rural.

Funcția socio-culturală a spațiului rural. Prin faptul că toți locuitorii unei așezări rurale se cunosc între ei, comportamentul oamenilor diferă de cel al colectivităților urbane, unde caracteristica de bază a comportamentului față de societate este anonimatul. Viața socială este intim legată de viața culturală, de tradiții, obiceiuri, folclor. În multe zone, aceste tradiții au fost influențate de împrumuturi culturale „orășenești”, nu întotdeauna din cele mai bune.

Funcția de protecție a mediului înconjurător are în vedere agresiunea asupra lui prin activități agricole, industriale cu efecte negative asupra conservării biodiversității speciilor vegetale și animale. Dezvoltarea rurală se referă la toate aceste componente private în ansamblul lor. Prin Carta europeană a spațiului rural, jăriile semnatate se angajează ca, prin măsuri politice, guvernementale și administrative, să asigure, locuitorilor din aceste zone, necesarul de produse alimentare, garantarea unui nivel al veniturilor agricultorilor, comparabil cu celealte profesii libere, protejarea mediului înconjurător și asigurarea menținerii stării de fertilitate a solului, precum și a apelor potabile pentru generațiile următoare.

(Continuare în pag. 3)

CONSILIAREA - O ȘANSĂ PENTRU MODERNIZAREA ȘCOLII

Prof.univ.dr. George VĂIDEANU

Trebuința tinerilor și a adulților de consiliere este veche, dar ea s-a accentuat în ultimele decenii. Probabil accelerarea schimbării și creșterea complexității vieții sociale figurează printre cauzele importante ale sporirii acestei trebuințe spirituale.

1. Conceptul. Evoluția a fost foarte rapidă. În Dictionarul vocabularului pedagogic al lui Paul Foulquier (1971), conceptul de consilier sau de consiliere nu figura. Douăzeci de ani mai târziu, în Petit Larousse se indică funcțiile consilierului în sistemul educativ (pag.261). În Dictionary of education al lui Good Carter regăsim următoarea definiție: „Counseling = un sistem de relații prin care una sau mai multe persoane, având aceeași problemă sau grija, doresc să discute și să lucreze împreună în scopul de a găsi o soluție cu ajutorul altelui

persoane pregătită să îi ajute să-și atingă scopul. În școală este vorba de serviciile oferite în cadrul acțiunilor numite orientare (Bib.2 p.144). Encyclopédia Internațională a Educației consacră consilierei un articol dens indicând acceptația generală a conceptului, aplicațile la diferite situații sau vârstă, funcțiile consilierii etc. (Bib.3, p.1165 și urm.). Este vorba, deci, de o problemă psihopedagogică și socioetică de anvergură, importantă pentru toate vîrstele și categoriile sociale și mai ales pentru tineretul școlar și universitar. La începutul lunii august 1998, International Round Table for the Advancement of Counseling (IRTAC) a organizat la Paris, în colaborare cu UNESCO, Conferința Mondială a Counseling-ului la care am participat prezentând o comunicare în plenară.

(Continuare în pag. 6)

TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE ÎN REFORMA ȘCOLARĂ

Prof. univ. Gheorghe NEȚĂ,
inspector general în Ministerul Educației Naționale

Marile personalități ale timpului au rămas și sunt prezente în istorie prin contribuții reformatoare cu impact asupra fiecărei societăți.

Invățământul i-a revenit întotdeauna rolul primordial în formarea cetățeanului pentru integrarea să în societate și participare activă la prosperitatea ţării sale. Nu întâmplător, în evoluția invățământului contemporan s-a remarcat în mod cu totul deosebit personalitate care prin capacitatea lor reformatoare au pus bazele restructurării și modernizării școlii românești.

Din înalță familie a invățământului românesc care a cuprins ilustre personalități în secolul nostru, putem afirma că începutul și sfârșitul secolului al XX-lea a fost și este dominat de eitorii unor reforme istorice. SPIRU HARET, ministru al Instrucțiunii Publice la sfârșitul secolului al XIX-lea și primul deceniu al secolului al XX-lea (1887-1899, 1901-1904, 1907-1910) și ANDREI MARGA, actualul ministru al Educației Naționale, la sfârșitul secolului al XX-lea.

SPIRU HARET (1851-1912) – a rămas în istorie pînă în invățământul românesc modern pe care l-a slujit cu întregă sa finință și capacitate, în slujba națiunii sale. Organizarea, structura și conținutul invățământului, conceput de eitorul școlii naționale românești, au fost racordate la starea

națiunii atât de frântăță la începutul secolului al XX-lea. Să amintim că nelinieratul patriot a aplicat propria reformă în condiții grele, confruntându-se cu criza economică, care funcționa ca ministru a doua oară (1901-1904) și cu urmările răscoalor fărănești, la cînd el de treilea mandat (1907-1910).

În anul centenar al Legii Spiru Haret (1898) se cunosc să reflectă asupra rohului istoric ce l-a avut în acea perioadă când a pus baza unui invățământ secundar și superior modern. Soluțiile originale ale reformei școlare au fost compatibile cu invățământul european, și ele au avut un grad superior de actualitate, implementat la situația social-politică dată. Elaborat în spirit democratic, Legea oferă fiecărui cetățean al țării posibilitatea de a acumula după capacitate și înșinuri, cunoștințe necesare vieții și de a-și valorifica aptitudinile în interes personal și social. Pentru că, să nu uităm, prodrogoasă activitatea lui Spiru Haret, de a transforma o școală într-un izvor generos de progres, a fost valorificată în „Legea invățământului secundar și superior” din 1898 și în „Legea invățământului profesional” din anul 1899. Structura și conținutul invățământului liceal s-au diversificat dând posibilitate tinerilor să-și dezvolte personalitatea în funcție de aptitudini și preferințe. Pentru invățământul superior, Legea stabilește implementarea unor

facultăți care funcționau izolate în cadrul unor universități cu potențial ridicat și personalitate academică, pe bază de autonomie și cu rolul de a fi centre ale culturii naționale.

Pentru a răspunde solicitărilor unor minorități naționale și ale unor confesii religioase, s-a înființat învățământul particular, care însă, potrivit observațiilor lui Spiru Haret, nu funcționa în mod corespunzător, întrucât se ignoră studiul limbii române, a istoriei și geografiei României. A fost necesar să se elaboreze Legea învățământului particular, care obliga efectuarea controlului statului asupra unităților de învățământ privat, tocmai pentru a se păstra identitatea culturală a națiunii, pentru o reală înțelegere și conviețuire și nu pentru alte considerințe. „Patria nu este numai pământul din care scoatem rente. Patria o face și limba și istoria și religia și tradițiile. A da cu prioritate în toate asta, este a se lepta cineva de patria sa” – sunt cuvintele de mare înțelepciune și de strîngătă actualitate, pe care Spiru Haret le adresa mai ales celor care în țară sau în străinătate agitață și propagau sentimente separatiste și chiar antinționale.

În cadrul reformei „haretiene”, un loc deosebit l-au ocupat îmbunătățirea și impulsarea educației fizice școlare. Legea din anul 1898 reglementea locul și ponderea educației fizice în structura anului școlar, modul de ocupare a catedrelor la disciplina gimnastică și jocuri gimnastice, organizarea anuală a serbărilor școlare de gimnastică. O dată cu începerea anului școlar, în septembrie 1899, gimnastică devine disciplină obligatorie în toate școlile secundare de băieți și fete; acum se pun în aplicare noile programe analitice. Din inițiativa ministrului, jocul nostru național „Oina” devine exercițiu școlar permanent, cu un regulament de desfășurare a concursurilor interșcolare anuale. Aprecind că o oră de gimnastică pe săptămână este insuficientă, ministrul Spiru Haret introduce pentru prima dată „orele de ansamblu sportiv”, ca activitate

extracurriculară obligatorie pentru toți elevii.

Prima conferință a profesorilor de educație fizică din anii 1904 și 1907 (de la Liceul Oh. Lazăr din București) și avut menirea de a unifica metodele de predare ale gimnasticii, precum și modul de aplicare al regulamentelor și instrucțiunilor școlare. Cu ocazia primelor cursuri de perfecționare a profesorilor de specialitate, din anii 1909 și 1910, adoptă sistemul de educație fizică francez și german pierd tot mai mult teren în favoarea sistemului suedez care este adoptat în scurt timp în toate școlile.

Dintre măsurile luate de Spiru Haret în scopul propagării educației fizice trebuie să amintim și intervențiile facute la toate prefecturile și orașele din țară pentru ca acestea să sprindă înflorirea de societăți de gimnastică, jocuri, natație și tragere la săma și organizarea de serbări locale și întreceri interjudețene. De asemenea, în lipsa cadrelor de specialitate, au oficializat școlile societăților de gimnastică din București și lași pentru pregătirea acestora, deoarece Institutul superior de specialitate urmă să se înfățișeze doar în anul 1922. Introducerea jocurilor în acr liber, în programul zilnic al grădinițelor începând cu anul 1910, precum și stimularea elevilor merituoși prin participarea acestora la turismul școlar în vacanțele de vară, completează paleta largă a preocupațiilor ministrului Spiru Haret pentru educație fizică.

Personalitatea și contribuția lui Spiru Haret la modernizarea și prosperitatea invățământului românesc au fost remarcate de-a lungul timpului. Cea mai semnificativă evocare a facut-o deputatul P. Găroviciu care, în raportul său din Camera Deputaților privind „Legă pentru invățământul primar al statului și invățământul normal primar” din anul 1924 (ministrul al Instrucțiunii Publice fiind atunci C. Angelescu), arată că cinci 50 de miniștri la invățământul public, care au funcționat între 1864-1910, au realizat împreună mai puțin decât Spiru Haret.

(Va urma)

specialitate doar în clasele IX-X. Deci nu este reprezentativă ca pondere în planul de invățământ. Altă obiecție. Absolvenții de la comerciu primesc atestatul de comerciant-merceolog. Dar proba practică la mercologie. La cea teoretică li se cere economia sau geografia. Care este legătura? La profilul tehnic este și mai frumos. Candidații la bacă pot să-și alcătuiască de la pct. g toate disciplinele din programă. Cum toate? Chiar și disciplina pe care o studiază un an? Care este într-o astfel de situație gradul de acoperire al atestatului profesional? Dacă tot suntem la proba tehnică să mai dăm un exemplu de superficialitate al celor care au conceput metodologia desfășurării probelor de examen. La art. 5 unde se precizează cine face evaluarea probelor practice și a lucrărilor de specialitate, la pct.b se spune: „Comisiile sunt alcătuite din președinte, vicepreședinte, secretar și 3-5 membri, profesori de la alte unități școlare...”. Clar, nu? Ei, nu-i aşa. La punctul următor astăzi că „în comisii vor fi cuprinși ca secretar, responsabilii catedrelor de specialitate din grupurile școlare respective și ca membru, profesorii care au predat disciplina de specialitate (tehnologia)”...

Este împede pentru oricine că, fie și numai pentru aspectele menționate aici și tot este nevoie de o revizuire a celor două programe. Nu pentru că vrea cineva anume, ci pentru că este un gest de bun simț. Cu riscul de a ne repeta, subliniem că invățământul are nevoie de o reformă. Dar ca trebuie bine pregătit de oameni competenți și nu în stilul „hei-rup-ist” în care s-a făcut acum.

Aurel GHIMPU

Bacalaureat '99

(Continuare din numărul 224)

Programa nu se deosebește fundamental de cea din anii anteriori. Sigur, nici nu ar fi fost posibil în absența unor planuri și programe școlare noi, structurate după alte criterii decât cele de până acum. Dar intruțit se vorbește de anul trecut despre acest bacalaureat, să-rii pută face măcar efortul de a se elabora teme de sinteză, astfel concepută încât apelul la repetitiv – incriminat, pe drept, în repetate rânduri chiar de către actualul ministru al educației – să fie înlocuit cu unul **creativ**.

În privința Limbii și literaturii române. De la bun început o precizare care ne pune în inferioritate. Celor care susțin proba la Limba și literatura maternă în limba maghiară, îi se dă atât o programă pentru proba scrisă, cât și subiectele (temele) pentru oral. Ei dispun de la începutul anului instrumentelor de pregătire corespunzătoare la această probă de bacalaureat. În română nu. De ce?

Lipsește orice cerință despre originea și dezvoltarea limbii române. Nu poți termina liceul fără să cunoști elementele fundamentale ale originii și dezvoltării limbii române. În această situație este dificil de făcut aplicații pe text, unde este necesar să identifici elementele de latinitate ale limbii. Atunci pentru ce se mai face limba latină în gimnaziu din moment ce nu se acordă sansa aplicării cunoștințelor la propria limbă?

Intr-un neînspirat efort de simplificare (esențializare?) a informației să-ajuns în unele cazuri, la situații de ambiguitate: „Literatura populară – **Miorița** – comentariu literar... „Ce trebuie înțeles de aci că literatura populară se reduce la **Miorița**, sau că trebuie să fie făcute referiri și la literatura populară? Se poate vorbi, în contextul literaturii române, de evoluție literară fără să se facă o caracterizare a literaturii populare? O altă formulare ambiguă: „Mari cronicari. Miron Costin – **Predosloviile la De neamul moldovenilor** (idei umaniste)”. Ce trebuie să înțeleagă de aici candidatul? Ce trebuie să trateze toți cronicarii sau numai pe Costin? De la cronicari, tematica programelor sare la „Dacia literară”. Lipsește pe un secol din cultura română care înseamnă în primul rând **Școala Ardeleană**. De ce? Cine ar curiozitatea să consulte Compendiul de literatură al lui Călinescu, afă că prin **Școala Ardeleană** s-a occidentalizat cultura română, deci s-a

departe pentru că atunci ar fi cu adevarat grav ceea ce se întâmplă prin școală românească actuală. și nu vreau să cred, chiar în față evidenței, că astăzi acum la o perverză îndoinținare, prin... omisunile, a celor aflați astăzi pe bâncile școlii pentru a nu-și mai cunoaște rădăcinile spirituale ale care se trag. Vreau să cred că doar grava de a bifa „startul” reformei, sau incompetența (?) unora cu oarecare funcție de decizie la nivelul instituției menită să facă educația națională, au facut posibile astfel de erori impardonabile. Cu toate că, se pare, cel mai simplu ar fi să cred că reformatorii invățământului – **domeniu în care ca adevarat se simte nevoie unor profunde înnoiri** – încă nu știu ce vor. Nici de la examenul de capacitate, nici de la cel de bacalaureat. Dacă se dorește, deocamdată, ca cele două examene să se substituie concursurilor de admisire înalte etape ale invățământului, atunci cred că ar fi onest – dar cine mai este onest astăzi? – să lasc locul altora.

Nici la Matematică nu-s-a făcut mare lucru pentru esențializarea programelor, „bagajul” cerințelor situându-se la aceeași cotă ridicată. După cum ne spunea un reputat profesor care predă la unul dintre colegiile bucureștiene, „ar fi trebuit să se stabilească întâi ce se dorește să știe un absolvent de liceu. Cu alte cuvinte, ce verifică bacalaureatul? Normal, ar trebui verificată **cultura generală** a candidatului, adică elementele principale de la disciplina de examen. La Matematică ar fi obligatoriu să cunoască doar definirile conceptelor fundamentale și, eventual, una-două teoreme care caracterizează aceste concepte. Matematica de bacalaureat are **săpte manuale**. Adunând capitolurile fiecărui, ajungem la sute de teoreme de care, să fim sinceri, nimănii nu are nevoie în viitor. La Chimie, se cere fie manualul de organică, fie cel de anorganică. La Matematică, însă, săpte manuale sunt prea mult. Consider că principala cerință a acestui examen este, repet, să verifice cultura matematică. Nu mai mult.” Dar cine aude?

Căteva aspecte punctuale ... Conform legii, proba scrisă la Matematică trebuie sustinută, pe lângă absolvenții claselor de matematică-fizică, informatică,

exemplu și activitate și plecare dorință în ceea ce se referă la Spiru Haret, elogiul maxim, fiind considerat „omul școlilor”, un mare legiuitor școlar, un reformator pedagogic, un pedagog metodologic, un mare democrat și om de știință.

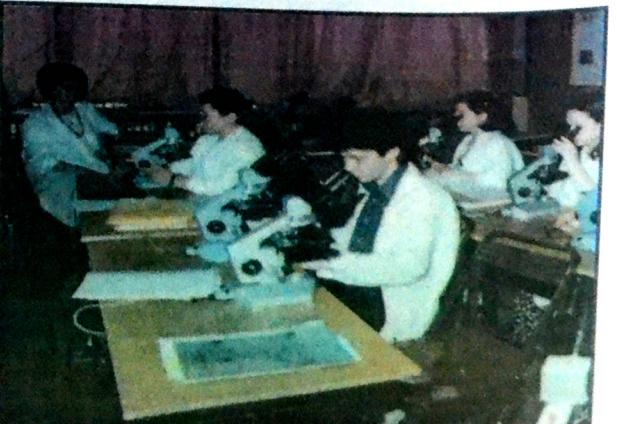
La distanță de aproape un secol de la perioada Spiru Haret, la granița dintre mileni, din decembrie 1997, ministru al Educației Naționale este prof. univ. dr. Andrei Marga, reformist modern, cu concepție pragmatică, om și soluții în toate aspectele invățământului din România anilor de tranziție și democratizare a școlii. Implicat direct în viața academică din România, mai ales după anul 1989, în calitate de rector și acum ministru, Andrei Marga a cunoscut condițiile și nivelul invățământului, oferind căile și mijloacele reformatoare adecvate. Adeptul relațiilor universitare de cooperare pe plan național și internațional, a depus o activitate deosebită pentru deschiderea largă a contactelor academice, în special cu Europa și America. De altfel, o trăsătură fundamentală a reformei elaborate de ministrul Andrei Marga este tomai „compatibilizarea euro-americană a invățământului românesc”. Fiind de părere că orice acțiune amănătă ceea ceză din nou, ministrul Andrei Marga a afirmat: „Deviza mea este Reforma acum!”

Reperile de bază stabilite de domnul ministru, care au menirea să încheie tranziția invățământului din România, sunt distribuite în sase capitole: Reforma curriculară (care urmărește reducerea caracterului reproductiv al invățământului, în favoarea unuia creativ); compatibilizarea europeană; ameliorarea infrastructurii invățământului; restabilirea demnității profesorului; un nou management școlar și universitar; încadrarea în rețea euro-americană a școlilor și universităților.

specialitate doar în clasele IX-X. Deci nu este reprezentativă ca pondere în planul de invățământ. Altă obiecție. Absolvenții de la comerciu primesc atestatul de comerciant-merceolog. Dar proba practică la mercologie. La cea teoretică li se cere economia sau geografia. Care este legătura? La profilul tehnic este și mai frumos. Candidații la bacă pot să-și alcătuiască de la pct. g toate disciplinele din programă. Cum toate? Chiar și disciplina pe care o studiază un an? Care este într-o astfel de situație gradul de acoperire al atestatului profesional? Dacă tot suntem la proba tehnică să mai dăm un exemplu de superficialitate al celor care au conceput metodologia desfășurării probelor de examen. La art. 5 unde se precizează cine face evaluarea probelor practice și a lucrărilor de specialitate, la pct.b se spune: „Comisiile sunt alcătuite din președinte, vicepreședinte, secretar și 3-5 membri, profesori de la alte unități școlare...”. Clar, nu? Ei, nu-i aşa. La punctul următor astăzi că „în comisii vor fi cuprinși ca secretar, responsabilii catedrelor de specialitate din grupurile școlare respective și ca membru, profesorii care au predat disciplina de specialitate (tehnologia)”...

Este împede pentru oricine că, fie și numai pentru aspectele menționate aici și tot este nevoie de o revizuire a celor două programe. Nu pentru că vrea cineva anume, ci pentru că este un gest de bun simț. Cu riscul de a ne repeta, subliniem că invățământul are nevoie de o reformă. Dar ca trebuie bine pregătit de oameni competenți și nu în stilul „hei-rup-ist” în care s-a făcut acum.

Aurel GHIMPU

Dezvoltarea rurală la confluența dintre milenii

(Continuare din pag. 1)

Situația de azi a satului românesc.

Cred că nu greșim prea mult dacă afirmăm că în prezent spațiul rural se află în declin și revitalizarea lui solicită acțiuni la nivel național, regional și local care să ducă la oprirea declinului. Cu tot rîmul intens de urbanizare și de industrializare, ca și a reducerii numărului celor ocupati în agricultură și silvicultură, fără însă a se reduce substanțial și numărul celor ce locuiesc în mediul rural, importanța spațiului rural rămâne o preocupare de bază, întrucât el reprezintă într-un fel carte de vizită a unei comune, județ, regiunii și – de ce nu – a țării.

Spațiul rural românesc are o pondere de circa 93,7% din suprafața României. Dacă se analizează dinamica tuturor componentelor spațiului rural, se constată că, în decursul secolului XX, suprafața ocupată de păduri s-a diminuat ca urmare a tăierilor în masiv, din zonele colinare și câmpie, cu consecințe nefavorabile asupra mediului înconjurător (eroziuni, alunecări de terenuri, dezertificare). În ceea ce privește populația din mediul rural, în decursul secolului XX, ea a scăzut de la 83% la începutul secolului la 45% în anul 1995. De remarcat că, în timp ce populația totală a României, în cursul acestui secol, a crescut cu aproximativ 10 milioane, populația rurală s-a menținut în jurul cifrei de 10-12 milioane locuitori. Ponderea populației agricole în populația rurală a scăzut de la circa 83%, la începutul secolului XX, la circa 36% la sfârșitul lui. Fenomenul de revenire în rural a unei părți din populația urbană este nesemnificativ.

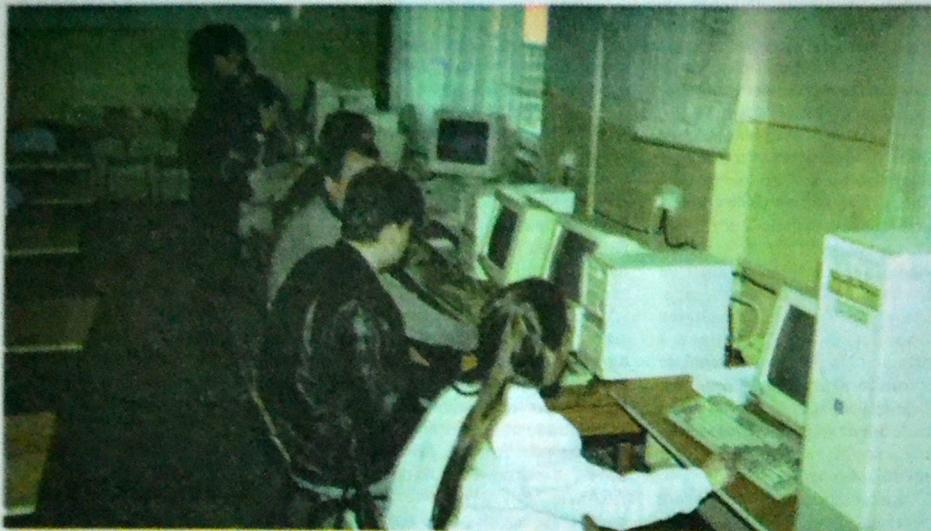
</div

UNIVERSITATEA „SPIRU HARET”

FACULTATEA DE MANAGEMENT FINANCIAR-CONTABIL

Prof.univ.dr. Tiberiu NICOLA

Președintele Filialei Craiova a Fundației „România de Mâine”

În cetatea Banilor, în Bărne (am numit Craiova), funcționează din 1991 Facultatea de Management Finanțier-Contabil a Universității „Spiru Haret”.

Intr-o perioadă nu prea lăptă pentru devenirea ulterioară a țării a fost un act de mare temeritate ca Universitatea „Spiru Haret”, din cadrul Fundației „România de Mâine”, să-și facă auzit glasul ca o alternativă a învățământului superior public. Temeritate, dar și seriozitate din moment ce, iată, acum universitatea ce poartă numele unuia dintre cei mai mari oameni de școală este nu doar cea mai mare instituție de învățământ superior particular, ci și instituția cu cele mai multe facultăți autorizate să funcționeze de Consiliul Național de Evaluare și Acreditație Academică.

Una din componentele acestei prestigioase instituții de învățământ particular este și Facultatea de Management Finanțier-Contabil din Craiova.

Ar trebui să evidențiez la început că prin **actualul curriculum** – modern și echilibrat – reușim să creăm o legătură, o unitate între structura și standardele actuale ale învățământului economic de nivel academic și realitățile și cerințele universului economic cotidian generat de schimbările profunde prin care trece țara în drumul ei spre un nou tip de economie: economia liberă, de piață.

Pornind de la această realitate cotidiană, colectivul nostru didactic și-a propus ca, prin întregul plan de învățământ ce cuprinde discipline obligatorii, facultative, optionale – să cristalizeze pregătirea viitorilor economisti spre însușirea cunoștințelor teoretice și practice de bază în cele două direcții: finanțe-contabilitate; să formă studenții temeinice deprinderi în utilizarea calculatorului în prelucrarea datelor din domeniile

amintite și, în același timp, să le asigurăm posibilitatea unei căi mai bune însușiri a limbilor de circulație internațională.

Pe altă parte, înțînd seama de profundele propunerile ce au loc prin reforma învățământului superior, aplicăm noi forme organizatorice atât în managementul instituției, cât și în procesul de învățământ pentru a stimula creativitatea, competența

(practică economică și de utilizare a tehnicii moderne de calcul). Există programe de practică, precum și contracte-convenții cu instituțiile în care se desfășoară activitățile practice.

În cadrul Filialei Craiova a Universității „Spiru Haret” se desfășoară și o importantă activitate de cercetare științifică. Personalul de cercetare este format din cadre

CRAIOVA

astfel încât, în perspectiva integrării în structurile economice europene (și nu numai) absolvenții noștri să poată oricând răspunde cerințelor în față cărora se vor afla.

Planurile de învățământ ale facultății și programele analitice ale disciplinelor de studiu sunt elaborate pornindu-se de la experiența școlii economice superioare românești, inclusiv, totodată, elemente noi, rezultate din performanțele învățământului din alte țări, din cerințele actuale ale perioadei de tranziție și, îndeosebi, cele ce prefigurăază viitorul societății românești și locul ei în lumea contemporană.

Planurile de învățământ cuprind discipline obligatorii, optionale și facultative, urmărindu-se asigurarea unui raport optim între disciplinele fundamentale și de specialitate din domeniul și însușirea unor cunoștințe complementare profilului și specializării respective, precum și cele de cultură generală. În fiecare plan este specificat și conținutul examenului de licență.

Programa analitică, întocmită de titularii de discipline este corelată cu misiunile facultății, cu orientarea și conținutul planului de învățământ.

Sunt prevăzute diverse tipuri și stagii de practică, în concordanță cu specializările

didactice, cercetători științifici și colaboratori externi. Colectivele de cercetare sunt organizate pe programe, proiecte și teme.

Ca o confirmare a interesului studenților noștri pentru informatică, subliniem rezolvarea unor probleme înțînd de managementul învățământului cu ajutorul calculatorului de către studenți, și anume aplicațiile „Admiterea în învățământul superior”, „Evidența studenților și a rezultatelor la învățătură” etc.

Au fost organizate sesiuni de comunicări științifice, simpozioane, mese rotunde, atât ale studenților, cât și ale cadrelor didactice, cu o tematică ce și-a propus elucidarea problemelor complexe ale dezvoltării economice, precum și probleme ale tranziției către

□ Specializarea: Management Finanțier-Contabil

□ Învățământ de zi, 4 ani, și fără frecvență, 5 ani

□ Adresa: Str. Brestei, nr. 1

□ Telefon: 051/19.82.65

economia de piață. Evidențiez, de asemenea, participarea studenților la organizarea târgurilor și expozițiilor din cadrul Casei Științei și Tehnicii.

Dispunem de un **corp profesoral valoros** format din 16 profesori, 10 conferențieri, 24 lectori și 3 preparatori. Dintre acestia, 35 au titlul de doctor în științe.

Tot pe linia cercetării științifice a cadrelor didactice și a asigurării studenților cu material didactic, remarcăm efortul corpului profesoral pentru elaborarea cursurilor și îndrumătoarelor de lucrări practice.

În biblioteca filialei există peste 100 de titluri de cursuri universitare într-un tiraj de peste 2000 de exemplare.

Pentru a întregi documentarea studenților dispunem de 12 titluri de reviste și periodice, atât în limba română, cât și în limbi străine.

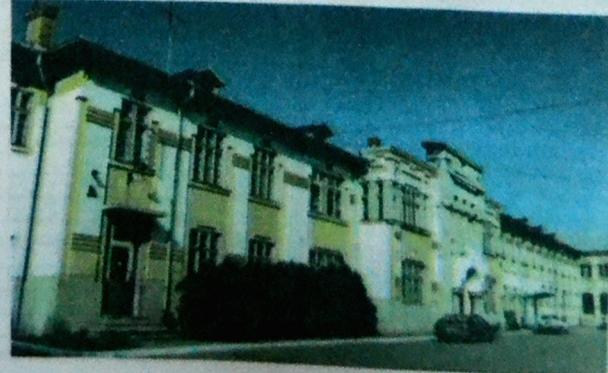
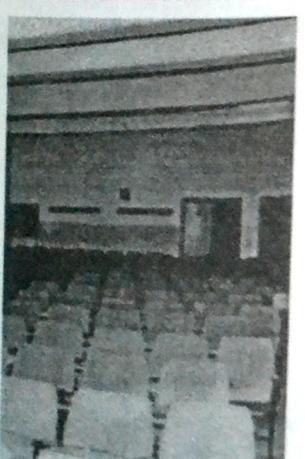
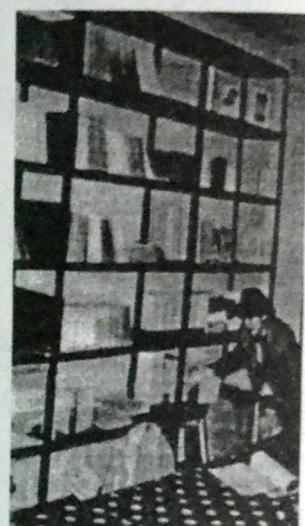
Prin intermediul profesorilor, facultatea noastră întreține relații de cercetare științifică și de colaborare cu universități prestigioase din Franța, Germania, Belgia, Italia, Anglia și Statele Unite ale Americii. Această colaborare reprezintă o formă benefică pentru corpul profesoral în sensul de a asimila metodele și procedeele ce se aplică de mulți ani în țările comunității europene și în S.U.A.

Baza materială a Filialei Craiova a Fundației „România de Mâine” care s-a dezvoltat an de an și satisfacă în prezent nevoile desfășurării unui învățământ de calitate. Astfel, în incinta unei unități de învățământ de mare prestigiu – Liceul de Arte și Meserii „C. Brâncuși” – dispunem de spații pentru desfășurarea cursurilor și seminariilor, cu o suprafață de peste 2000 mp.

La acestea, se adaugă și fosta clădire a Casei de Cultură municipale, situată într-o zonă ultracentrală și închiriată în întregime, cu o suprafață de peste 400 mp.

Dispunem, totodată, de o puternică înzestrare cu calculatoare, o bibliotecă cu zeci de mii de volume, aparatură de multiplicat, mobilier școlar propriu, precum și alte dotări strict necesare incepătorului de drum.

Pentru o temeinică pregătire a studenților noștri, au fost încheiate protocoale de colaborare cu Biblioteca Județeană, Biblioteca Universitară din Craiova și cea a Baroului de Avocați cu peste 20000 volume de specialitate.

Facultatea noastră este pregătită ca, împreună cu cei 2500 de studenți care îl frecventează cursurile de zi și fără frecvență, și cu generațiile viitoare dorințe să se numere printre studenți/absolvenți noștri, să realizeze un învățământ economic modern, capabil să se plieze la cerințele economice ale momentului, dar și ale celui pe care noul mileniu îl va așeza în fața noastră, a națiunilor lumii.

ÎNTR-O NOUĂ ETAPĂ DE DEZVOLTARE

Câmpulung Muscel Colegiul Universitar Pedagogic

- Specializări: Institut - limbă engleză
Institutor - desen
- Învățământ de zi, 3 ani, și fără frecvență, 4 ani
- Adresa: Str. Traian, nr. 223
- Telefon: 048/83.12.83; 048/83.12.83

Facultatea de Finanțe și Contabilitate

- Specializarea: Finanțe și Contabilitate
- Învățământ de zi, 4 ani, și fără frecvență, 5 ani
- Adresa: Str. Traian, nr. 223
- Telefon: 048/83.12.83; 048/83.12.83

Conf.univ.dr. Constantin CIOTEA
Decan al Facultății de Finanțe și Contabilitate

Câmpulungul, cel mai vechi oraș din Țara Românească, după cum este menționat în inscripția în limba latină afisată pe o piatră din ansamblul de cult Bârăția, datează din anul 1300. De fosta capitală a Țării Românești (1330 - 1369) este legată prima scriere în limba română „Scrisoarea negustorului Neacșu din Câmpulung”.

Cea mai veche știre despre populația Câmpulungului o aflăm de la diplomatul și călătorul piemontez Giovanni Botero care

notifică faptul că în 1591 Câmpulungul era format din 900 de familii, timp în care Târgoviștea, oraș de scaun, număra cu 100 de familii în plus.

Sub aspect edilic urbanistic, evoluția orașului s-a caracterizat prin existența unui nucleu central pe malul Râului Târgului, în apropierea vechii curți domnești în jurul căruia s-a dezvoltat ulterior, ajungând la forma actuală.

Datorită importanței sale economice, Câmpulungul era atât de

cunoscut, încât la bălcii anual, care se organiza și se desfășura în luna iulie, participau negustori din Transilvania și din întreaga Peninsula Balcanică. Aceasta explică în cea mai mare măsură amplarea schimbulor de mărfuri dintre cîmpulungeni și cei din întreaga Peninsula Balcanică.

Este demn de remarcat că pe peretele sudic al mănăstirii Sf. Gheorgiu din Murava se află un mapamond pe care este trecut pentru întâia oară în istoria catagrafiei (1456 - 1457) de către Fran Mauro Camoldolese, orașul Câmpulung. Aceasta atestă că se făcea comerț

cu Veneția, iar alte documente atestă că negustorii cîmpulungeni făceau comerț cu Țările de Jos, în special Belgia și Olanda.

Din punct de vedere turistic, orașul Câmpulung prezintă importanță atât prin cadrul pitoresc al așezării, cât și prin numeroasele mărturii ale trecutului istoric datând încă din prima perioadă de organizare statală a Țării Românești. Aici se află mănăstirea „Negru Vodă” construită în secolul al XIV-lea, de Alexandru Basarab în 1636, Ansamblul Bârăția, construit în secolele XIV - XVI, „Crucera jurământului” care cuprinde inscrise pe piatră privilegiile de autonomie ale Câmpulungului, statuia reprezentând pe Negru Vodă, mormântul vestitului haiduc Radu Anghel, și alții.

Orașul Câmpulung are o bogată tradiție culturală și științifică. În acest oraș, în anul 1635, Matei Basarab a înființat una din primele tipografii din Țara Românească, iar în 1669 Antonie Vodă din Popești a înființat o școală domnească. Aici s-au născut și au trăit cunoscuți personalități ca savantul C. I. Parhon, pictorii Th. Aman și I. Negulici, istoricul C. D. Aricescu, sculptorul C. Baraschi, poetul I. Barbu, criticul de artă G. Oprescu, renomul medic George Ulieru, scriitorul memorialist Mihai Tican Rumanu, și alții.

Activitatea de învățământ în zona Muscel se desfășoară prin cele 7 școli generale din municipiu, la care se adaugă 23 de școli din imprejurimi.

De asemenea, pe teritoriul orașului funcționează și un număr de 9 licee. Subliniem aceasta

având în vedere că nu există încă un liceu cu profil economic, cu clase de finanțe-contabilitate, informatică, turism etc.

Înființarea în anul 1991 a Fundației „România de Mâine” care a creat în Câmpulung Muscel o filială de învățământ superior și cercetare științifică, a dat posibilitatea generației tinere de a se califica în domeniile învățământului, finanțelor și contabilității.

Astăzi la Câmpulung Muscel au primit autorizație de funcționare Colegiul Universitar Pedagogic cu specializările Institut - desen și institutor - limbă engleză, precum și Facultatea de Finanțe și Contabilitate cu specializarea finanțe - contabilitate.

Este suficient să amintim, pentru a evidenția calitatea demersului didactic, al valoroaselor cadre universitare care predau la noi, că la examenul de diplomă organizat de Universitatea „Babeș Bolyai”, din 209 absolvenți 254 au obținut diploma de institutoare.

Aceste rezultate ne creează speranță că învățământul superior de la Câmpulung Muscel se va implementa adânc, devenind o mică cetate în rândul cetăților universitare din România.

Cu toate dificultățile începutelelui vieții universitare blăjene, Colegiul s-a impus în cei 5 ani de existență prin rezultatele activității sale. Astfel, peste 74% din totalul absolvenților seriilor anterioare avizării guvernamentale au promovat examenul de selecție (filtru) susținut la Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca și 72 dintr-o aceeași au reușit la examenul de absolvire la această universitate, obținând diploma de institutor. De asemenea, în perioada de referință au fost organizate două sesiuni de comunicări științifice cu participare națională și a fost inaugurată o expoziție de lucrări artistico-plastice, realizate de studenții Colegiului cu prilejul aniversării a 150 de ani de la Revoluția pașoptistă transilvăneană.

Iar înființarea lui, aici, în acești ani, jine-fără doar și poate-nu numai de spiritul epocii contemporane cât, mai ales, de particularitățile socio-pedagogice ale învățământului românesc, cu deosebire a celui din mediul rural.

Prin specializarea secundară - desen - se întregește și se completează fericit imaginea spirituală a Blajului zilelor noastre.

In același timp, fiind singura instituție școlară de profil din Transilvania cu specializarea principală - institutori la clasele I-IV și cu cea secundară - desen pentru clasele V-VIII, Colegiul blăjean oferă șansa calificării învățătorilor suplinitori, constituind în fapt o alternativă a învățământului de stat.

Corpușul profesoral, provenit din învățământul pedagogic blăjean, care intrunește exigențele C.N.E.A.A., format din 4 profesori, 7 conferențiari, 6 lectori și 3 asistenți, lucrează cu pasiune, pricepe și dăruire pentru reinvierea tradiției culturale și spirituale a Blajului.

Blaj Colegiul Universitar Pedagogic

- Specializarea: Institut - desen
- Învățământ de zi, 3 ani, și fără frecvență, 4 ani
- Adresa: Str. Vasile Suciu, nr. 16
- Telefon: 058/71.12.51

Prof.univ.dr. Gheorghe TRANDAFIR
Președintele Filialei BLAJ a Fundației „România de Mâine”

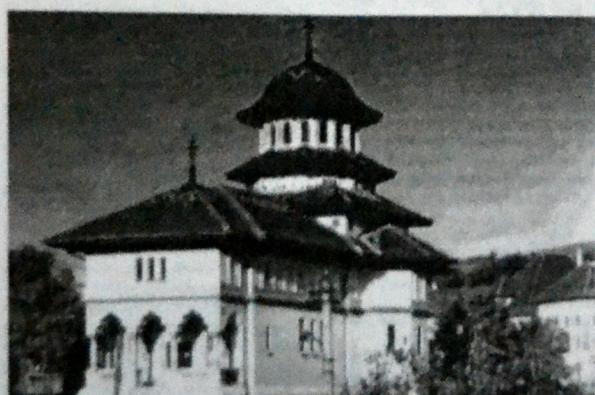
Faima Blajului se datorează, fără îndoială, școlilor sale. Întemeiat, cu adevărat, de episcopul Ion Inocențiu Micu Klein, în anul 1737, Blajul a devenit nu numai reședință Episcopiei (mai apoi a Mitropoliei Greco-Catolice) din Transilvania, ci un oraș în care istoria și cultura au constituit cele două dimensiuni fundamentale ale orașului.

Marile evenimente istorice din Transilvania secolelor al XVIII-lea și al XIX-lea sunt strâns legate de Blaj și de școlile sale, pentru că dascălii și elevii acestor școli au fost fie îndrumători, fie participanți activi. Oriunde vom deschide cartea de istorie a neamului, la Supplex Libelius Valachorum din 1791, Revoluția de la 1840 din Transilvania, Pronunciamentul din 1868, Memorandumul din 1892-1894, culminând cu Marea Unire din 1918, vom constata contribuția determinată a acestor instituții de învățământ.

Deschisă în 1754, de către succesorul lui Inocențiu Micu Klein în scăsunul episcopal, Petru Pavel

Aron, au avut de la început o cuprindere complexă a sistemului de învățământ: "Școală de obște" (școală primară), școală latinească (din care se va dezvolta viitorul liceu) și "școală de preoteie" (viitoarea Facultate de Teologie).

Despre școlile Blajului s-au scris volume întregi, datorate unor istorici ai învățământului românesc, scriitori, istorici literari etc.

AUTONOMIA UNIVERSITARĂ SI FUNCȚIILE SOCIALE ALE UNIVERSITĂȚII

(Continuare din pag. 1)

Procesele de reformă a învățământului privesc în mod specific treptă superioară a acestuia, universitară, tradițională, clasică și cu necesitate, mereu modernă Alma Mater. La noi, Dimitrie Gusti spunea că 70 de ani în urmă, că universitatea „nu este o simplă chestiune de administrație și reglementare, de formalism fără cuprins, de cursuri pentru examene și de examene pentru anumite cariere”. O asemenea instituție era concepută ca fiind „în realitate, un sistem social de funcții sociologice, politice și etice, de bogate și elastice relații specifice, trebuie să fie cunoscute și înțelese în totalul lor”.

Potrivit opiniilor de atunci ale marcușușilor, actuale și astăzi, „prin numele generic de universitate se înțelege un total de lucruri, voințe și fapte, mai precis un sistem de relații structurale, și anume: în afară, raporturile universității cu statul și societatea, iar, în interior, viața materială și cultura academică, relația studenților cu autoritatea universitară și, în sfârșit, legăturile studenților cu profesorii. Universitatea depinde în mod direct de aceste relații”¹.

Putem spune că asemenea exigență se oglindesc în mod original în activitatea integratoare a Fundației „România de Mâine” și Universității „Spiru Haret”. Acestea au drept obiective permanente, esențiale promovarea consecvență a valorilor perene ale culturii naționale și universale, formarea

unei noi generații de specialiști, de inteligenți patrioți ai secolului al XXI-lea, contribuția activă la dezvoltarea învățământului, științei și culturii, stimularea dezbatelor publice, a confrontărilor de idei purtătoare de soluții de larg interes național, generatoare de noi valori materiale și spirituale. În acest sens și în acest spirit a fost și este concepută și înfițată activitatea celor 24 de facultăți și colegii, cu 27 de specialități. Corpul profesoral și studenții universității noastre sunt conștienți că intrarea într-o nouă etapă, a acreditării, solicită noi eforturi pentru a îndeplini standarde și criterii, în virtutea cărora ne vom integra organic lumii universitare românești, păstrând și afirmând propria personalitate și autonomie instituțională.

De altfel, conceptul de autonomie universitară este unul compatibil cu procesul de reformă a învățământului. În acest sens, în lumeni principiilor democrației, în spiritul obiectivelor modernizării, Legea învățământului consimnează că „autonomia universitară constă în dreptul comunității universitare de a se conduce, da și exercita libertățile academice fără nici un fel de ingerință ideologice, politice sau religioase, de a-și asuma un ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu opțiunile și orientările strategice naționale ale dezvoltării învățământului superior stabilite prin lege” (art. 89).

O asemenea prevedere atrage după sine, în opinia noastră, pregătirea și promovarea unei legi speciale unitare

și pe căl posibil complete, a învățământului universitar. Astfel s-ar putea capătă tendințelor unilaterale și dorințelor înguste, interesele de a „înflația”, „organiza” și „reorganiza”, după conjuncturi și în scopuri neacademice, uneori exclusiv etnice, tot felul de structuri și instituții de învățământ superior. În concepția unora, nefamiliarizați cu viața universitară sau care ignoră principiile de organizare și conducere ale acesteia, autonomia universitară ar constitui preludiul altor „genuri”, anacronice, de autonomie și izolare, de separatism, incompatibile cu viața socială modernă, cu tradiția și practica europeană.

Așa cum relevă recent ministrușul educației naționale, evoluția universităților românești devine parte a semnificativă a curentului înnoirii universității europene de astăzi, prin „asocierea autonomiei universitare, competitivității calificărilor și cercetării științifice generate de universități și răspunderii publice a universităților”, astfel încât „o nouă interacțiune a universităților cu mediul economic și administrativ capătă contururi”².

Asemenea aspecte, ca acele semnale mai sus, frecvent prezente în dezbatările și confrontările de idei din lumea de azi, relevă că dezvoltarea programatică a unui sistem de învățământ propriu și adecvat interesului național reprezintă un obiectiv fundamental al oricărui stat democratic. De fapt, realitatea probează că în orice stat modern, sensul, conținutul, și finalitatea reformelor scolare se confirmă și se fructifică social-uman în concordanță cu valorile democrației și cu apărarea interesului național.

1. Dimitrie Gusti, Cuvânt introductiv la „Călușul studentului”, 1928.

2. Andrei Marga, Schimbări la început de an academic, Opinia națională, nr. 224, 1998.

4. Teme și metode de activitate. Din discuțiile pe care le-am inițiat sau la care am participat am reținut un număr de teme și de forme de activitate. Mă limitez la o simplă enumerare: a) izolarea sau timiditatea sau cum să ajungem să avem prieteni; b) proiecte de viață sau proiecte profesionale; c) valorile morale sau religioase în viață personală (cu participarea preotului profesor); d) regulile învățării intensive care precede examene importante; recomandări de ordin fiziolologic, alimentar, intelectual, moral și estetic (cu participarea a unu-doi profesori); e) cum se constituie o familie și cum să-ți cunoști partenerul; f) înțețel și viață politică; politică și morală; g) profesioni și remunerări.

A devenit, cred, evidentă necesitatea elaborării unui document metodologic referitor la statutul și funcțiile consilierului școlar. Tot atât de necesare vor fi cursurile de formare și perfecționare a consilierilor pentru a evita improvizările și compromiterea acestor activități utile și promițătoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Confined, *Apprendre à l'âge adulte. Une clé pour le 21st siècle*, UIE Hamburg, iulie 1997

2. Good Carter, *Dictionary of Education*, McGraw-Hill, 1973

3. Husen T., Postlethwaite (Ed), *The International Encyclopedia of Education*, 10 volumes, Pergamon Press, Oxford, 1994.

4. Ouvrage collectif, 1946 - UNESCO - 50, 50 ans pour l'éducation, UNESCO, Paris, 1977.

5. Legea învățământului, Monit. Oficial, 31 iulie 1995

6. Universitatea București (conf. dr. Gh. Tonza), *Program de consiliere și orientare*, București, 1997

7. Văideanu G., *Unesco-50-Educație*, E.D.P. București, 1996

8. M.E.N., *Planurile de învățământ*, București, 1998

* Comunicare prezentată în plenăr la Conferința Mondială a Counselling-ului, UNESCO - IITAC, 1998.

UN AUTENTIC LABORATOR DE CREAȚIE UNIVERSITARĂ

Conf. univ. dr. Mihail DIACONEȘCU,
director științific al Institutului de Cercetare și
Învățământ Superior în Domeniul Religiilor al
Fundăției „România de Mâine”

Recent, în cadrul Fundației „România de Mâine” a fost înfițat Institutul de Cercetare și Învățământ Superior în Domeniul Religiilor. Institutul are, între scopurile sale, efectuarea de studii în domeniul religiilor; cercetarea funcțiilor social-spirituale ale acestora; studierea raporturilor dintre religie și știință, religie și cultură, religie și valori; religie și comportament moral-civic; religie și stat; valorificarea tradițiilor și experienței cercetării științifice în învățământul superior din țara noastră în domeniul religiilor; formarea de specialiști cu studii superioare pentru necesitățile învățământului primar și gimnazial în domeniul religiei; realizarea de programe de cercetare și manifestări științifice în colaborare cu instituții de profil similar din țară și străinătate.

Misiunea și obiectivele institutului se inscriu în exigențele generale ale cercetării științifice și ale învățământului superior, aşa cum sunt ele cuprinse în legislația românească actuală, și se reflectă în modalitățile de încadrare a personalului, de alocare a resurselor, în organizarea și desfășurarea activității.

Preocuparea de a cunoaște cele mai variate aspecte ale vieții religioase are în cultura românească îndelungate și strălucite tradiții.

Institutul de Cercetare și Învățământ Superior în Domeniul Religiilor, creat recent în cadrul Fundației „România de Mâine”, este chemat să continue aceste strălucite tradiții. Faptul este posibil datorită caracterului integrator al Fundației „România de Mâine” ca instituție de cultură, știință și învățământ.

Cadrele de cercetare și didactice proprii, precum și colaboratorii externi participă la realizarea unor teme de mare interes pentru societatea românească de azi. Amintim dintr-o astfel de teme: *Contribuția Ortodoxiei la realizarea profilului etnospiritual al poporului român, Teologie și știință, Umanism teadic și umanism profan, Hagiotponimia în limbile române* și altele.

Institutul de Cercetare și Învățământ Superior în Domeniul Religiilor are în vedere faptul că religia este disciplina obligatorie în toate școlile și liceele din țara noastră. În acest sens institutul are scopul ca, prin Colegiile

Universitare Pedagogice, specializarea Institut-Religie din București, Câmpulung-Muscel, Râmnicu Vâlcea, Constanța, Blaj și din alte localități să pregătesc cadre didactice pentru învățământul primar și gimnazial capabile să predă în conformitate cu cele mai înalte cerințe didactice obiectul religie. Predarea religiei impune pregătirea de specialiști cu o formăție psihopedagogică și metodică adecvată.

Se realizează astfel una din exigențele formulate de Spiru Haret în domeniul învățământului: consolidarea permanentă a relației firești între biserică și școală. Ca ministru al cultelor și instrucțiunii publice, omul școlilor, cum i s-a spus, primul mare organizator și modernizator al învățământului nostru, Spiru Haret a pledat în variate moduri și cu lungi serii de argumente pentru întărirea acestei relații complexe, pe care el o considera, pe bună dreptate, fundamental finitie morale a tuturor cetățenilor patrii.

Activitatea Institutului de Cercetare și Învățământ Superior în Domeniul Religiilor aplică prevederea înscrisă la articolul 5 din Statutul Fundației „România de Mâine”, în care se afirmă că ca are ca scop „de a cultiva și promova în România valorile culturii și spiritualității naționale”, precum și pe cele de articolul 8, unde se arată că „în acțiunile social umaniste ce le va întreprinde, Fundația va sprini cu prioritate Biserica Ortodoxă în calitatea ei de purtătoare și apărătoare a limbii române, a valorilor tradiționale, ale culturii și istoriei poporului român”.

Temele de cercetare ale Institutului urmăresc în mod special diversele aspecte ale modului cum credința ortodoxă contribuie la evoluția spirituală a poporului român. România, țară latină de credință ortodoxă, sinteză a culturii europene, punct de legătură între Occident și Orient, între popoare, culturi și civilizații, a adus și aduce, datorită tradițiilor străvechi ale cercetărilor din domeniul religiilor, o contribuție decisivă la realizarea comunității și comunicării dintre jâni și națuni.

Lucrările științifice ale Institutului de Cercetare și Învățământ Superior în Domeniul Religiilor sunt realizate în spiritul acestor strălucite tradiții dar, mai ales, în depinț acord cu exigențele epocii în care ne înscrim.

CONSILIEREA*

(Continuare din pag. 1)

2. Consilierea în învățământul românesc. Școala românească dispune de experiență în domeniul orientării școlare și profesionale a elevilor și desfășură unor ore de direcție cu scopuri etico-spirituale. Perspective care s-a deschisă presupun treceerea de la aceste activități la o activitate psihopedagogică sistematică, concepută în funcție de trebuințele elevilor și ale grupelor sau claselor de elevi. Într-un timp relativ scurt s-a creat cadru juridic și metodologic pentru desfășurarea unor astfel de activități complexe, încredințate psihopedagogilor sau unor profesori cu vocație, formați prin cursuri postuniversitare ca săfători ai elevilor. Legea învățământului prevede introducerea unor consiliieri în școli (Bib.5). Universitățile de stat au început să prăjescă consiliieri prin licență sau master (Bib.6). Unul dintre candidații mei pentru doctorat tratează tema *Counselling-ul în școală românească*. S-au înregistrat deja succese semnificative în diverse școli și orașe ale jânsi. La Iași, sub îndrumarea conf.univ.dr.L. Șoitu s-a șăzis formule interesante pentru organizarea și finanțarea consiliierii școlare. Unii absolvenți psihopedagogici au deschis ei încipi cabinet de counseling. Noi plan de învățământ, introdus de Ministerul Educației Naționale, începând cu anul școlar 1998-1999, prevede consilierea ca o disciplină în oranjul școlar. Este vorba de un mare pas înainte, de o obligație imensă, criză facultăților de psihologie-pedagogie a universităților de stat, dar și Caselor Corpului didactic sau poliției. Cu atât mai mult cu căt una dintre consecințele puse în evidență de jârsi cu expoziție în domeniu, la Conferința mondială de la Paris, este acesta că prin salutarea și efecțele sale, consilierea diminuază absențismul, abandonul școlar și delinqvența

VIRTUȚI SI SERVITUȚI ÎN DIAGNOZA SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI

Prof.univ.dr. Nicolae RADU

PERSISTENȚA UNOR DESINCRONIZĂRI ESENȚIALE

Prințele semne ale lipsei feed-back-ului în activitatea reală a întreprinderii nu au fost evidente pentru omul obișnuit. Nici ceteriorii români nu le-au sesizat, fie din motive de „orbire ideologică”, fie pentru că nu au intrat în experiența lor anterioră.

Pentru prima dată în istoria ţării lor, apărut o întreprindere, industrială sau agricolă, care nu și justifică existența prin cantitatea și calitatea producției, ci prin „voință ideologică” a societății, care îi stabiliește arbitrar rentabilitatea. Mulți economisti – și numai români – au considerat fenomenul trecător, jinând de copilaria comunismului, ca și stângismul, ca și teroarea, ca și proletcultismul etc. Alții confundă acest tip de întreprindere cu unele investiții nerentabile cunoscute de mult și în țările cele mai avansate. Pentru a putea fi indeplinite planurile fictive, se instituționalizează incorectitudinea, absurdul.

Fără raportarea la real, sectoare întregi ale economiei au fost condamnate să producă în pierdere, iar acumularea pierderilor a dus la spolierea acestora, făcându-le și mai dependente de sferea politică. Agricultura socialistă a „mâncat” mai întâi pe moșieri și pe mari proprietari, apoi pe micuții proprietari (a început-o cu chiaiburi) și până la urmă satul întreg a fost ruinat; în unele cazuri, sate întregi au fost chiar sterse de pe suprafață pământului. A venit și rândul orașului, al muncitorilor în numele căror se construia socialismul.

Foamea generală din anii '80 dovedea faptul că se ajunsese la capătul puterilor, dincolo de care națiunile ori se scutură de tiranie, ori pier.

Lipsa feed-back-ului în real a avut efecte adânci asupra industriei și agriculturii, care sunt prezente și azi: dezorganizarea economiei, ruperea conducerii de oameni, apariția unor criterii abracante de promovare, indiferență și disprejul față de cetățeni, iar în final, pierderea totală a simțului realului. Întreprinderea cu feed-back în ideologie este mare realitate a economiei comuniste și mai ales a celei românești.

Întreprindere retrogradă...

Evoluția ţărilor care s-au dezvoltat pe baza deciziilor politice nu s-a facut independent de celelalte, chiar dacă se dorea acest lucru. Și România a fost obligată să participe, desigur involuntar, la „cursa progresului”. Tocmai aceasta cursă involuntară explică agresivitatea comunismului românesc (ori de cât ori a fost posibil, concurenței economice i s-a preferat forță), demagogia dusă dincolo de orice limite, controlul total al societății prin poliție politică etc. Cu feed-back în ideologie, întreprinderea românească nu avea nici o sansă de a concura pe cele dirijate de piață liberă. În aceste condiții, ea decade treptat, mașinile i se învechesc, produc mai puțin și cu slabă calitate. Faptul cel mai grav este însă altul. Rămândând în urmă sub raport tehnologic, întreprinderea industrială sau agricolă, solicită forța de muncă „pe măsură”. Planificarea pregătirii cadrelor, din perspectiva nevoilor ei, are efecte catastrofale asupra școlii. Pregătirea pentru viață însemna o instruire sumară, elementară, cu componente fizice dominante. Cum însă marea majoritate a tinerilor urmează să lucreze tocmai în aceste întreprinderi, prin simplul fapt al rămânerii lor în urmă, el „trag întreaga societate înapoi”. Contactul acestor întreprinderi cu cele dirijate de „lumea pieței”, devine artificial și pagubitor. Acest contact se face pe seama produselor specifice epocii industriale timpurii: slab rafinate, tehnologia poluată, periculoase pentru cei ce le produc etc.

În lumea de azi se constată prezența reală a două categorii de întreprinderi. Prima este – cea occidentală – strâns legată de nou. Ea ajută întreaga societate să meargă înainte (la nevoie o „tărișie”), ridicând continuu oamenii, gradul lor de profesionalitate, de cultură și civilizație și, în final, umanizând întreaga societate. A doua categorie – cea comună – a progresat lent și limitat, opriindu-se adesea, pentru lungi perioade de timp, la un anumit stadiu de dezvoltare sau chiar regresând. Întreprinderile din a două categorie au obligat oamenii la subdezvoltare și, până la urmă, în măsura în care au concentrat mase mari de oameni, marca majoritatea a indivizilor compoziției unei societăți. Întreaga societate, această întreprindere a devenit forță care a jinut

România pe loc, a întors-o înapoi și, atunci când valul propagandei s-a destrâmplat, fenomenul a putut fi observat în totă ampleoașa lui. A devenit împede faptul că ea este responsabilă de involuția societății, că reînășterea succesiivă a producției este un fenomen retrograd în perspectiva istoriei. Nemaiputând merge înainte, întreprinderile retrograde obligă întreaga societate să stea pe loc, sau să dea înapoi, urmând „în sus”, spre esaloanele de conducere, oameni cu formăție profesională improvizață, cu o cultură și o moralitate cu totul îndoeșnică.

Gigantul industrial, rău utilizat, cu profesioniști slab formați și motivati de nevoi elementare, fără legături autentice cu piața monetară, s-a dovedit marea frâna a societății românești și a sfârșit prin a modela și oamenii.

...și omul ideal pentru consumul cultural derizoriu

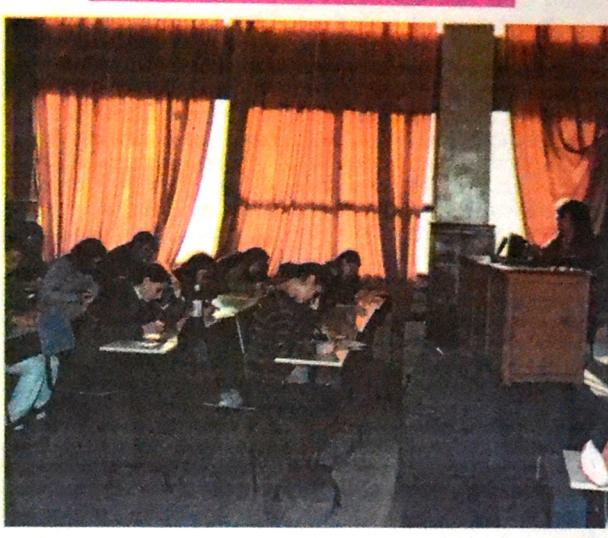
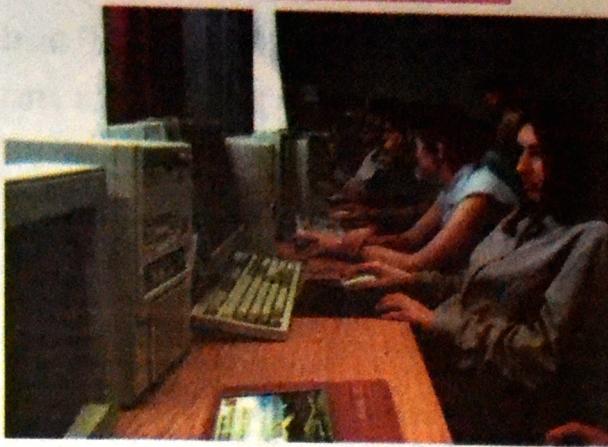
Întreprinderea fără feed-back sfârșește prin a fi o întreprindere reacționară, în raport cu tendințele firești de dezvoltare ale societății moderne. Ea ține societatea pe loc sau o dă înapoi, dar nu se oprește aici. Oamenii pe care îi atrage în orbită intereselor ei sunt „deprivați motivational”. Motivația pentru muncă a valurilor de țărani împinsă la portile ei se rezumă la dorința de a supraviețui. Nevoia de a supraviețui gonește oamenii de la sate și ea este atât de puternică încât blochează restul intereselor, le golește de umanitate. Individii aflați la marginea existenței dezvoltă un gen de umanitate nouă, precară, oscilantă, lipsită de coordonate stabile. Cultura acestor indivizi este subțire, nu rareori deviantă. Cu această categorie de oameni se poate face orice, dar nu se poate produce dincolo de rudimentar. Polarizat atât de puternic pe nevoile elementare, un astfel de om este un executant ideal, dar nu și un participant la procesul de producție. Aceasta îi este indiferentă. El face ce i se cere, dar nu îl interesează să lucreze mai repede și mai eficient, deoarece, pe termen lung, nu are nici un avantaj. Nu-l interesează nici soarta lucrului pe care îl face, dat fiind faptul că nu o cunoaște și nici nu simte nevoie să o cunoască, cunoașterea fiind gratuită, fără sens în raport cu interesele lui, care nu țin de cunoaștere decât în limitele supraveițuirii. Nici pe colegul de muncă nu-l interesează decât dacă lucrează în comun, dacă depinde de el în execuție, dacă este plătit în funcție și de munca lui. Nici măcar liderul nu-l interesează, în ciuda faptului că îi execută ordinele fără săvârșit și îl corupe de căte ori poate. Un gol intelectual și afectiv se întinde peste personalitatea acestor „goniți din agrar” și nimic nu-l poate umple. Dacă scădem din 24 de ore pe cele afectate somnului (8 ore) și pe cele cheltuite în întreprindere (8-10 ore) atunci îi rămân alte 6-8 ore din care 2-3 se duc pe navetă și restul în comunitate și familie. Oboselă muncii și a drumului contribuie la diminuarea valorii orelor libere. Navetistul nu transferă frumosul și umanul din cultura tradițională la oraș, ci preia valorile degradate ale acestuia cu mare ușurință: căntecul neevoiat, cultura decăzută a orașului, relațiile superficiale, consumul exagerat de alcool.

Plecă la muncă, omul nu-și mai găsește cultura tradițională nici la întoarcere. El se îndepărtează iremediabil de ea fără a putea intra depin în ceea urbană. Treptat, dincolo de scopurile mari (creșterea copiilor, construirea caselor, asigurarea condițiilor pentru pensie), nu-l mai interesează altceva. Navetistul ţărănește să zbate între rural și urban pentru a supraviețui și a ajunge la limanul pensiei. El este omul ideal pentru consumul cultural derizoriu.

Cu masa acestor oameni din autobuze, trenuri, din aglomerările de blocuri, prost întreținute și neglijent construite, nu se poate moderniza producția și nici politica partidelor. Ea a fost și rămâne o masă de manevră. Multe ţări au avut acest gen de muncitori și, peste tot unde ei au constituit forță de muncă „de nevoie”, a fost un mare succes renunțarea la ea. În țările avansate, ea a fost absorbită în servicii, căci mulți servicii cer și azi un om necalificat, sau calificat în păripă. În România, această absorție nu a produs. Azi nu îi vom mai întâlni la portile gigantilor industriali, dar rămân încă numeroși în interiorul lor, mai ales în sectoarele dificile de muncă și fără perspectivă de modernizare apropiată. Ei sunt „oamenii de prisos” ai societății românești în condiții în care aceasta își propune trecrea la economia de piață, marea și insurmontabilă ei problemă, deoarece reprezintă un puternic factor de destabilizare socială pe termen lung. (Va urma)

OPINIA NAȚIONALĂ

**În sălile de curs,
în laboratoarele și bibliotecile
Universității „Spiru Haret”**

La 1 Decembrie sărbătorim împlinirea a 80 de ani de la MAREA UNIRE

Sărbătorii naționale a României, revista „Opinia națională” îi va consacra, în următoarele numere, un serial de articole și interviuri din partea unor personalități științifice și culturale

Sunt liber de orice tentație pătrințoare. Sunt lucid și, sper, bine plasat în zona obiectivității spre a căuta dezinteresat adevarul. Sunt saturat de o experiență intelectuală și de viață care pomenesc încă din vremea dictaturii antonesciene, se întinde pe tot parcursul regimului totalitar, așa cum a fost la noi, și se prelungesc, astăzi, până în orizontul democrației fragile, lăsă și dezordonate de astăzi.

Am încercat pe propria-mi piele de intelectual „creator” toate clișeile schematici și mizeria ca zonă a autoritarismului care a împresurat, în forme diverse, actual cultural-ideologic, fenomenul spiritual din țara noastră. Pe zone întinse, prin metode brutale sau disimilate, prin varii mijloace de ghidaj. Dincolo de toate aceste aspecte dezolante, rămâne o realitate fundamentală subsumată ideii de cultură autentică, exteriorizată în mii de opere, de studii, de realizări cu certe atribute valorice, care ne impun să amendăm ideea de „vid cultural” – atât de inconsistent vehiculată, de apodictic formulată în ultimii ani.

Epoca așa-zisului socialism de la noi, în plan cultural, nu poate fi gândită doar în termenii eșecului. A fost o dialectică a eșecului și a faptei rodnice, creațoare. Fenomenul ar trebui examinat minuțios, echilibrat și adecvat. Un asemenea examen ar fi trebuit, de altfel, să fie întreprins până acum, în locul pălpării de-o clipă a unor dispute pătimașe, a izbucnirilor de cumpălită vehementă sterilă. Travalul analitic rămâne, prin urmare, de făcut; poza incandescent justificări nu-l poate suplini.

Dificultatea constă, după mine, nu în a despărții ceea ce este slab, obedient politicului, cariat de vicii de metodă, de ceea ce este, în mare, valid, rezistent, temeinic construit. Mai dificil este demersul menit să distingă, chiar în cazul operelor „înregimentate” elementele valide, aspectele pertinente. Pentru că și în cadrul unor asemenea opere există material valorificabil, există fapte, idei, date și observații care nu pot fi eludate.

Preconcepția „mormânlui de fier vechi” (nu doar în sfera materială, dar și cea spirituală) este un blam comod, suficient și în ultimă instanță steril. Nu numai pentru imaginea pe care noi însine ne-o facem despre noi, dar și pentru imaginea „celorlalți” asupra fenomenului nostru cultural.

In acest context se inscrie în termeni specifici sintagma „vidului cultural” semnificând ruptura contactelor țării noastre cu mișcarea culturală europeană, cu marile ei curente de idei, cu valorile și pulsurile ei vii. Se spelează la această sintagmă cu încrințare, fără răgaz, cu sensuri acuzătoare inclemene. Este o acuzare socotită de „părinții ei fondatori” în afara oricărui dubiu. Este o axiomă sugerând răspunderi amare, dezastru iremediabil.

Oricără de peremptorie, de patetică și fără drept de apel ar fi formulă dată, en se situează mai aproape de mit (în sens de ficțiune) decât de realitate.

Pentru că dacă luăm un aspect esențial al conexiunilor, anume acela al traducerilor ca vehicul al contactelor culturale, atunci mitul chiar se spulberă în față realității.

Intr-adevăr, mai ales după 1960 putem observa că s-a făcut o operă considerabilă de traduceri din literatura apuseană. Acum câteva zile am aruncat o privire prin rafturile unei biblioteci particolare modeste. Rezultatul mi s-a părut neașteptat și revelator.

Am reperat traduceri din zeci de autori din antichitate – mai ales

traducere: *Istoria economică a URSS* întocmită de acad. P.I. Leascenko, savant de notorietate mondială, format de altfel la vechea școală rusă de istorie economică.

Nu mă pot opri decât în treacăt în rândurile de față asupra altor domenii. Aș vrea să mentionez că sunt traduse în diverse ediții zeci de lucrări de *Istoria artei, de critică literară* (menționează lucrarea fundamentală a lui René Wellek, *Istoria criticii literare moderne* (4 volume) ca și *Concepții critice*, lucrare a celuiași autor) de estetică, de istoria teatrului etc.

Amintesc *Istoria artei* (4 volume) de Elie Faure, *Panorama artelor contemporane* (2 volume) de Jean Cassou, *Drumuri spre artă* (2 vol-

economică. (Trebuie însă menționate *Teoria generală a folosirii mărfurii de lucru, a dobânzii și a banilor* (1970) de J.M. Keynes, *Calculul economic al folosirii optime a resurselor* (1966) de L.V. Kantorovici, *Știința economică și interesul public* (1982) de John Kenneth Galbraith, câteva culegeri consacrate fenomenelor revoluției tehnico-științifice contemporane etc.

Aria traducerilor din literatura de factură socio-filosofică este foarte largă. Regăsim în acest spațiu curente și dispute de idei, analiza unor fenomene contemporane, preocupări menite să dezvăluie tendințe și caracteristici ale acestora. Întâlnim și texte de substanță filosofică propriu-zisă, expunerea

Ar fi inutil să deschid un capitol asupra traducerilor din literatura clasică universală. Trebuie reținut un fapt: fostele țări socialiste au deținut prioritate în materie de traduceri ale acestui gen de literatură.

Insist în legătură cu ceea ce am spus mai sus. Toate mențiunile au un caracter ilustrativ. Ele sunt extrase dintr-o modestă bibliotecă particulară. Sunt prin forță lucrurilor fragmentare, selective, fără pretensione de sistematizare, de investigație bibliografică ordonată, susținute pe criterii cerute de exigențele domeniului.

Sunt pur și simplu exemple care probează nevoia de a ține seamă de realitate, intrucât ideea „vidului cultural” înglobează pre multe elemente de ficțiune. Iar atâtă timp că lucrurile pot fi verificate și că ne raportăm la o realitate imediată, este preferabil să ne ținem de ea – așa cum a fost-decădat să facem din ficțiune, învăluită într-o retorică redundantă, materie pentru construcția unui mit.

Am trăit, și trăim cu destulă intensitate încă în lumea unor utopii și a tot felul de mituri spre a le mai adăuga unul în mod inutil.

Aveți și să atățeau de recuperat în domeniul contactelor culturale, al circulației ideilor, al conexiunii. O idee despre aceasta o dă prodigioasa activitate a Editurii „Humanitas”. Acestei edituri i se adaugă numeroase altele din București, Iași, Cluj, Timișoara, din alte orașe ale țării.

Să nu ne facem însă iluzii.

Mișcarea culturală contemporană are dimensiuni galactice; este atât de imens de vastă, de diversă și de complexă încât este cu neputință să o aducem deplin pe terenul vieții noastre spirituale prin apariția unor traduceri. Este, practic, imposibil și poate nici nu este necesar. Important este să surprindem ceva esențial din imensitatea fenomenului, să-i sugerăm profunzimea și determinațile, în mare.

Cât privește știința de a prezenta echilibrat fizionomia acestui fenomen, șansă de a evita tirania modei și tentația momentului, acestea sunt lucruri care ar merită o discuție separată.

Revista se poate procura prin abonament la toate oficile poștale din țară. În Catalogul RODIPET, revista se regăsește la poziția 2.256.

Costul unui abonament trimestrial este de 8.400 lei.

De asemenea, solicitorii de abonamente se pot adresa redacției, cu plată prin mandat poștal sau disponibilitate de plată pe adresa: Fundația „România de Mâine”, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972-B.C.R.-S.M.B.

Machetarea computerizată și tiparul executate de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE Să

TIPOGRAFIA

FUNDATIEI „ROMÂNIA DE MÂINE”

REVISTA
OPINIA
națională

Director:
Prof.univ.dr.
Aurelian BONDREA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4, Telefon: 330.40.40/interior 182.
Revista OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.